

بورس هفت ستاره

اینترنتی و شهر رسانه‌ای در دوبی تأسیس شده که علاوه بر خدمات، در زمینه تکنولوژی اطلاعات، کارهای رسانه‌ای هم در آن به راحتی انجام می‌پذیرد. در سپتامبر ۲۰۰۳ دوبی با میزبانی نشست سالانه شورای حکام و هیأت مدیره بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول، امتیازی دیگر به فهرست اعتبارات جهانی‌اش اضافه کرد.

از زمان تشکیل کشور امارات متحده عربی در سال ۱۹۷۱، دوبی به سرعت از یک حکومت وابسته به نفت و گاز به یک اقتصاد مبتنی بر بازار با درهای گشوده تبدیل شد. طرح توسعه ۳۰ ساله دوبی شامل سرمایه‌گذاری در آموزش و زیرساخت‌ها (حمل و نقل و ارتباطات) می‌شد و در نتیجه به رشد سریع و پرشتاب در تجارت و سرمایه‌گذاری انجامید.

در این شهر بدون دیوار بیش از ۱۸۰ ملیت زندگی می‌کنند و در خیابان‌های آن میتوان زبان‌های مختلفی را شنید، از هندی و اردو گرفته تا اسپانیایی و انگلیسی. اما هیچ کدام از این زبان‌ها، زبان رسمی دولت

بزرگراه دو بانده نداشت و فقط ۲۵ سال از عمر آن می‌گذرد؛ شهری که تا ۳۰ سال پیش اگر بسته‌ای به نام و نشانی آن پست می‌شد معلوم نبود که به مقصد برسد، چون کسی اسم آن را هم نشنیده بود.

اما همین شهر بی‌نام و نشان اکنون یکی از چند مقصد پرطرفدار توریست‌ها در جهان، دارنده یکی از بهترین خطوط هوایی در سطح جهانی، میزبان معتبرترین مسابقات ورزشی، دارنده مراکز پیشرفته تکنولوژی و اینترنتی و بالاخره مهم‌ترین آن یعنی یکی از موفق‌ترین و قابل‌توجه‌ترین بورس‌های جهان است.

در دوبی بیش از ۳۰ هتل پنج ستاره وجود دارد و —جرج العرب، اولین هتل هفت‌ستاره جهان هم در این شهر واقع است. معتبرترین مسابقه جهانی اسب‌دوانی در دوبی برگزار می‌شود و ثروتمندترین باشگاه‌های ورزشی دنیا این شهر را برای اردوی تمرینی خود انتخاب می‌کنند.

در سال‌های اخیر مجتمعی به نام شهر

اشاره: توفان بحران، چندی است که بورس‌های حاشیه جنوبی خلیج فارس را درنوردیده و منحنی شاخص‌های آنها را با نوسان‌ها و جزر و مدهای ممتد روبه‌رو ساخته است. تا همین چند ماه پیش تالار بورس‌های آن سوی خلیج فارس، تالار رویاها بود و بسرخی فکر می‌کردند، اگر منحنی شاخص بورس تهران نزولی است، در آن سوی آب‌ها، هیچگاه چنین رویدادی را شاهد نخواهند بود، غافل از آن که هر صعودی را نزولی است و هر گاه قیمت‌ها به کف می‌رسد وقت خرید است و این سرنوشت محتوم بازارهای سرمایه، تاکنون بوده است. آنچه پیش‌رو دارید بررسی موردی موقعیت و تاریخچه بورس دوبی است. چنان‌که مستحضرید این بورس کوچک، که هیچگاه ابعاد آن در برابر بورس‌های به نسبت غول‌پیکر عربستان و کویت قابل مقایسه نبوده، در سال‌های اخیر در ایران بسیار شاخص شده و اخبار آن به دقت پیگیری شده است.

دوبی شهری است که تا دو دهه پیش

نیست. جمعیت دویی اکنون به بیش از ۴۰۰ هزار نفر می‌رسد. فقط در سال گذشته، جمعیت این شهر ۱۰۰ هزار نفر اضافه شد.

در میان این هیاهوی توسعه پرشتاب، تجارت حرف اول را می‌زند و بدون آن دیگر دویی وجود نخواهد داشت. تجارت در دوی بخش املاک و سهام بیشترین سهم از بازار تجارت دویی را تشکیل می‌دهند.

در سال ۱۹۹۷ اولین گام‌ها برای ایجاد بازار رسمی سهام در کشور امارات برداشته شد. در این سال بانک امارات صندوق مشترکی ایجاد کرده بود که به روی سرمایه‌گذاری‌های خارجی باز بود. دارایی این صندوق "اماراتی" ۱۷۸/۹ میلیون دلار بود. البته در همان زمان، پیشنهاد خرید برای سهام تا ۹۲۰ میلیون دلار مطرح می‌شد. این پیشنهادها نشان می‌داد که در امارات علاقه زیادی به بازار سهام وجود دارد. در ابتدا فقط ۲۰ درصد ارزش آن صندوق به سرمایه‌گذاری خارجی اختصاص داشت. اکنون هم وقتی درصد سرمایه‌گذاری خارجی در هر یک از بورس‌های فعلی امارات به ۲۰ درصد برسد، فروش به خارجی‌ها به حال تعلیق درمی‌آید.

بعد از موفقیت بورس امارات، برنامه‌های اولیه برای تأسیس بورس دویی در اکتبر ۱۹۹۹ شروع شد. در دسامبر همان سال اعلام شد این بورس در حال تأسیس، از سیستم تجارت الکترونیک استفاده می‌کند که مقدار سهام را به طور کامل و شفاف نشان می‌دهد. این سیستم که برای اولین بار در منطقه اجرا می‌شد به ثبات بیشتر بازار کمک می‌کرد.

دادوستد در بازار سهام دویی در ماه مارس ۲۰۰۰ در بازار مالی دویی شروع شد. بازار مالی دویی به عنوان یک بازار ثانویه برای دادوستد اوراق بهادار صادره توسط شرکت‌های سهامی عمومی، اوراق قرضه دولتی یا نهادهای دولتی، واحدهای سرمایه‌گذاری و هر نهاد مالی دیگر عمل می‌کند. این بازار که در مرکز تجارت جهانی دویی واقع است تحت نظارت مرکز

بازار اوراق و کالای امارات قرار دارد. یکی از نقاط اوج بورس دویی در اواخر سال ۲۰۰۳ وقتی روی داد که صدام سقوط کرد. در آن زمان ناگهان سرمایه‌گذاری در بازارهای سهام امارات به‌طور نجومی افزایش یافت و در بورس دویی به ۴/۵ میلیارد درهم (۱/۲۳ میلیارد دلار) رسید که این رقم ۱۷ درصد رشد نشان می‌داد.

بورس دویی یکی از موفق‌ترین بورس‌های منطقه است که نبود بروکراسی، شفافیت بازار، اعتماد سرمایه‌گذاران به قوانین بورس و فسادان فرصت‌های سرمایه‌گذاری جایگزین، بخشی از دلایل موفقیت این بورس است. این بورس سیستم الکترونیک ثبت سهام، دادوستد مبتنی بر سفارش‌ها و سیستم نقل و انتقال بانکی دارد که می‌تواند شاخص دادوستد را پوشش دهد و بیش از سه هزار پایانه را مرتبط کند. شاخص‌های سهام بر صفحه تلویزیون، اینترنت، خبرگزاری رويترز و تله‌تکست نمایش داده می‌شوند. این بورس از شبه تا پنجشنبه فعال است و ساعات دادوستد آن به دو جلسه پیش از شروع کار بورس یعنی قبل از ۱۰ و جلسه اصلی یعنی ۱۰ تا ۱۲/۳۰ تقسیم می‌شود.

در نیمه سال ۲۰۰۴ ناظران این بورس در تلاش برای مقابله با پول‌شویی و فعالیت‌های مالی تروریست‌ها قوانین جدیدی را اعلام کردند. بر طبق این قوانین جدید همه اطلاعات و اسناد هنگام پذیرش پول نقد یا افتتاح حساب برای مشتریان در بورس، به صورت واضح و مفصل دریافت و به ثبت می‌رسند.

در سپتامبر گذشته دویی برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی بیشتر، بورس جدیدی را راه‌اندازی کرد. این بورس جدید که بورس مالی بین‌المللی دویی نام دارد در حالی کار خود را آغاز کرد که سهام چندان برای دادوستد نداشت و به همین دلیل بسیاری پیش‌بینی می‌کردند شروع به کار آن با کندی همراه شود. هدف بورس جدید ایجاد فضایی مطمئن‌تر در شرایط بی‌ثبات کنونی برای سرمایه‌گذاران و

فراهم کردن بازاری نقدتر و قانونمندتر است.

شرکت "اینوست کام" که یک شرکت مخابرات موبایل مستقر در دویی است، اولین شرکتی بود که سهام خود را در این بورس عرضه کرد. پیش‌بینی‌ها حاکی از آن است که تا پایان سال ۲۰۰۶ تعداد شرکت‌هایی که سهام خود را در این بورس جدید عرضه می‌کنند به ۱۵ شرکت برسد. براساس این پیش‌بینی‌ها فروش سهام در این بورس تا پایان سال ۲۰۰۶ به دو میلیارد دلار خواهد رسید. تأسیس بورس جدید در دویی بخشی از برنامه‌های امارت برای تبدیل شدن به مرکز سرمایه‌گذاری منطقه است. سال گذشته دویی منطقه آزادی به نام مرکز بین‌المللی مالی دویی تأسیس کرد. بورس جدید هم بخشی از همان ابتکار عمل است و به سرمایه‌گذاران خارجی امکان دسترسی بدون محدودیت به شرکت‌های منطقه را می‌دهد.

"لیتون جونز" رئیس این بورس می‌گوید: ایجاد چارچوب قوی مقرراتی و نقدینگی در بورس عامل مهمی در جذب پول‌های خارجی است. در بورس جدید قرار است اوراق قرضه و ابزار سرمایه‌گذاری اسلامی نیز به سرمایه‌گذاران عرضه شود. جونز در این باره می‌گوید: برای جذب سرمایه‌گذاران بین‌المللی، یک بازار باید همه کیفیت‌ها و ویژگی‌های موجود در اکثر بازارهای پیشرفته را داشته باشد.

بعضی تحلیلگران می‌گویند بورس جدید دویی به این دلیل تأسیس شده که در ماه‌های اخیر اشکالات مختل‌کننده‌ای در بورس قبلی دویی ایجاد شده است. تابستان گذشته ناظران بورس دویی دادوستد سهام بانک اسلامی دویی به ارزش ۲/۶ میلیارد دلار را در این بورس لغو کردند. دلیل این کار مطرح شدن مسائلی درباره دستکاری قیمت‌ها در این بورس بود. پیش از توقف دادوستد سهام بانک اسلامی در بورس دویی ارزش سهام در این بورس ۲۵ درصد افزایش نشان می‌داد و سهام این بانک هم

۲۵۰ درصد اضافه شده بود.

محاكمه متخلفان بورس در دادگاه دویی شروع شده و قرار است به پرونده ۶ سرمایه گذاری و دلال این بورس به اتهام دستکاری در قیمت هارسیدگی شود.

اگرچه اقدام سریع ناظران در ردیابی این تخلف و وعده آنها به افشای اسامی متخلفان بورس باعث امیدواری شد، اما سرمایه گذاران رفته رفته به دادوستد سهام در بورس دویی بدبین شدند. حاکمان دویی هم برای جبران این اختلال اقدام به تأسیس بورس جدیدی کردند.

دادوستد سهام در بورس دویی در هفت ماهه اول سال ۲۰۰۵ به ۵۵/۲ میلیارد دلار رسید.

بورس جدید دویی در واقع اولین بورس بین المللی واقعی است که میان اروپای غربی و آسیای شرقی واقع شده است. این بازار اولین بورس منطقه است که در آن اوراق بهادار از طیف گسترده ای از کشورهای مختلف عرضه می شود.

شرکت هایی با حداقل سرمایه ۵۰ میلیون دلار می توانند سهام خود را در این بازار عرضه کنند.

نرخ مالیاتی صفر، مالکیت خارجی صد در صد، عدم محدودیت برای تبادلات خارجی یا بازگشت سرمایه و سود و پشتیبانی عملیاتی در سطح جهانی از ویژگی های بورس جدید است. این بورس قرار است به بازاری پیشرو در منطقه برای دادوستد اوراق قرضه، سهام و اوراق بهادار اسلامی و دیگر اوراق بهادار تبدیل شود. این بورس اولین بورس منطقه است که سهامی از کشورهای مختلف در آن عرضه می شود. همچنین قرار است برای اولین بار تعداد زیادی از دلالان بین المللی بورس از بانک های بین المللی و نهادهای جهانی در آن حضور داشته باشند.

چندی پیش عده ای از تحلیلگران بازار و کارشناسان بورس در گزارشی در مطبوعات خاورمیانه و خلیج فارس هشدار دادند که اگر دولت های این منطقه روند

خصوصی سازی را تسریع نکنند، در دو سال آینده شاهد ترکیدن حباب بازار سهام خواهند بود. در این گزارش تحلیلی آمده است، باید مکانیزم های حرفه ای برای مشاوره دادن به سرمایه گذاران تعریف شود تا از وقوع اتفاقات غیرمنتظره بحرانی جلوگیری شود. توصیه این تحلیلگران به بورس های کشورهای حوزه خلیج فارس این است که هر چه سریع تر سهام دولتی را به مردم و بخش خصوصی واگذار کنند. به گفته این تحلیلگران بورس دویی نمونه موفق این پیشنهاد است.

منابع اینترنتی:

- 1- Wikipedia
- 2- Middle east North Africa financial News Network
- 3- escape artist
- 4- financial
- 5- property
- 6- ameinfo
- 7- BBC

پی نوشت:

1- Investcom



در سپتامبر گذشته دویی برای جذب سرمایه گذاری خارجی بیشتر بورس جدیدی را راه اندازی کرد، این بورس قرار است به بازاری پیشرو در منطقه برای دادوستد اوراق قرضه، سهام و اوراق بهادار تبدیل شود.